

จริยธรรมและการรักษาความปลอดภัยในระบบคอมพิวเตอร์ (COMPUTER ETHICS AND COMPUTER SECURITY)

โดย ร.ศ. พรภนิภา ไพบูลย์นิมิต
ปรับปรุงโดย อ.ดร.รัศมีพิพิญ วิดา

จริยธรรม (Ethics)

3

- จริยธรรม คือหลักเกณฑ์ที่มีการตกลงร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในสังคม
- เป็นที่ยอมรับระหว่างสมาชิกของสังคม
- ใช้เพื่อจำแนกแยกแยะว่า สิ่งไหน **ถูก** และ **สิ่งไหนผิด**

Computer Ethics and Computer Security

2

Computer Ethics and Computer Security

4

- Computer Ethics and Computer Security
- ระบบคอมพิวเตอร์ มีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ในหลายแห่งมุม เช่น
    - ระบบธนาคาร
    - ระบบทางการแพทย์
    - ระบบฐานข้อมูลประชากร
    - ข้อมูลส่วนตัว (เช่น เลขประจำตัวประชาชน วันเดือนปีเกิด ฯลฯ)
    - ข้อมูลความคิดเห็นในสังคมออนไลน์ต่างๆ
  - การใช้งานและการเข้าถึงข้อมูลต่างๆ สามารถเกิดผลดี/เสีย โดยตรงกับเจ้าของข้อมูล
  - จำเป็นต้องมีหลักจริยธรรมในการใช้งานระบบคอมพิวเตอร์

จริยธรรมในการใช้คอมพิวเตอร์ Computer Ethics

4 Issues in Information Ethics*

5

□ ความเป็นส่วนตัว (Information Privacy)

- ระดับของการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล และการยืนยันตัวตน

□ ความถูกต้องของข้อมูล (Information Accuracy)

- ตรวจสอบที่มาที่ไปของข้อมูล และแหล่งอ้างอิงได้

□ ความเป็นเจ้าของ (Information Property)

- การครอบครอง หรือเผยแพร่ข้อมูล/เนื้อหาที่มีลิขสิทธิ์

□ การเข้าถึงข้อมูล (Information Accessibility)

- จำกัดสิทธิ์ในการเข้าถึงเนื้อหาในระดับที่ต่างกัน

*Richard O. Mason, *Four Ethical Issues of the Information Age*, MIS Quarterly, Vol. 10, No. 1 (Mar., 1986), pp. 5-12

PAPA: 4 Ethical Issues

- Information Privacy
- Information Accuracy
- Information Property
- Information Accessibility

7

Consequences of Ethical Issues

6

□ การขายข้อมูลเพื่อใช้ในการโฆษณา สร้างความรำคาญให้เจ้าของข้อมูล

□ การปลอมตัวโดยใช้ข้อมูลส่วนตัวผู้อื่นในการยืนยันตัวตน

- การทำธุกรรมทางการเงิน
- การแอบอ้างสิทธิ

□ การกระจายของข้อมูลที่เป็นเท็จหรือบิดเบือน ขาวลือต่างๆ

□ การถูกละเมิดลิขสิทธิ์ (โปรแกรม เพลง รูปภาพ หรือผลงานอื่นๆ)

□ ไวรัส หรือเวิร์ม

□ เกิดความเสียหายในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น ล่อหลวง หรือข่มขู่จากข้อมูลที่ขโมยได้

ความเป็นส่วนตัว (Information Privacy)

8

□ ลักษณะของข้อมูลที่เป็นส่วนตัว

- ประวัติครอบครัว

- ประวัติการรักษาพยาบาล

- ข้อมูลที่ใช้ยืนยันตัวตน (หมายเลขอัตรประจำตัวประชาชน วันเดือนปีเกิด)

- ที่อยู่ (การเช็คอินในสังคมออนไลน์)

- ชื่อแอดเดรส และพาสเวิร์ดสำหรับเว็บต่างๆ

ตัวอย่าง:

เพื่อนลืมล็อกເລົກເພື່ອກຳເນົາທີ່ເປັນບຸກໃນເຄື່ອງທີ່ແລນນັກໃຊ້ງານຕ່ອງຈາກເພື່ອນຈະກຳຍ່າງໄວ

□ การละเมิดความเป็นส่วนตัว

- จากระบบอัตโนมัติ เช่น โปรแกรมประเภท Trojan หรือ Spyware

- จากการตั้งค่าการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวใน Social Network

ความถูกต้องของข้อมูล (Information Accuracy)

9

- การตรวจสอบข้อมูลส่วนตัวในการกรอกข้อมูลในระบบต่าง เช่น
  - ข้อมูลการศึกษา
  - การทำธุรกรรมธนาคาร
  - ระเบียนการรักษาพยาบาล

ตัวอย่าง:

กรอกเลขประจำตัวผู้ติด/ไม่กรอก = ไม่
สามารถตรวจสอบและให้คะแนนได้ ☺

- การตรวจสอบข้อมูลที่มีการเผยแพร่

- ความหน้าเชื่อถือของแหล่งที่มา
- หลักฐานอ้างอิง
- วิเคราะห์ด้วยหลักการและเหตุผล

ตัวอย่าง:

ข้อมูลเดือนกันยายนี้แล้วได้เงินบริจาค^{ให้ตรวจสอบให้ดีก่อน}อย่าอ้างว่า “ก็ไม่รู้สินะ เค้าแชร์มาอีกที”

ความเป็นเจ้าของ (Information Property)

11

ตัวอย่างข้อมูลที่มีลิขสิทธิ์

- วรรณกรรม (โปรแกรมคอมพิวเตอร์)
- นาฏกรรม
- ศิลปกรรม
- ดนตรีกรรม
- โสดทัศนวัสดุ
- ภาพนิทรรศ
- สิ่งบันทึกเสียง
- งานแพร่ภาพแพร่เสียง

ตัวอย่างข้อมูลที่ไม่มีลิขสิทธิ์

- ข่าวประจำวัน และข้อเท็จจริงต่างๆ
- วัฒนธรรม แล้ว กว้าง
- ระเบียน ข้อนังคบ ประกาศ คำสั่ง กระทรวง
- คำพิพากษา คำสั่ง คำวินิจฉัย และรายงานของทางราชการ
- คำแปลและภาระรวมสิ่งต่างๆตามข้อ 1 ถึง 4 ที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้น

ความเป็นเจ้าของ (Information Property)

10

- **ลิขสิทธิ์ เป็นทรัพย์สินทางปัญญาประเภทหนึ่งที่กฎหมายให้ความคุ้มครอง โดยให้เจ้าของลิขสิทธิ์เป็นผู้มีสิทธิแต่ผู้เดียว (Exclusive rights) ที่จะกระทำการใด ๆ เกี่ยวกับงานสร้างสรรค์ที่ได้ทำขึ้น**

- **ลิขสิทธิ์นี้มีอยู่ตลอดอายุของผู้สร้างสรรค์ และมีอยู่ต่อไปอีกเป็นเวลา 50 ปี นับแต่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย**

ที่มา: ความหมายของลิขสิทธิ์ <http://dict.longdo.com/search/copyright>

ความเป็นเจ้าของ (Information Property)

12

- การละเมิดลิขสิทธิ์ ตามพรบ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537

- ขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย ให้เช่า เสนอให้เช่า ให้เช่าซื้อ หรือเสนอให้เช่าซื้อ
  - เผยแพร่ต่อสาธารณะ
  - แจกจ่ายในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์
  - นำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักร

- บทางไป

- **เผยแพร่โดยมิได้รับการยินยอม**
  - ปรับ 20,000-200,000

- **เผยแพร่เพื่อการค้า**

- จำคุก 0.8-2 ปี ปรับ 100,000-800,000 หรือทั้งจำทั้งปรับ

ตัวอย่าง:

ข้อมูล/รูปภาพในอินเตอร์เน็ต มีเจ้าของ การคัดลอกหรือนำมายังงานโดยไม่ได้รับอนุญาต มีความผิดตามกฎหมาย

ที่มา: <http://th.wikipedia.org/wiki/กฎหมายลิขสิทธิ์ไทย>

Free use license -Creative Commons (CC)

13

- เจื่อนไขในการให้อนุญาตของครีเอทิฟคอมมอนส์มีอยู่ 4 เจื่อนไข คือ

- อ้างอิงแหล่งที่มา (BY) หมายถึงการนำไปใช้จะต้อง อ้างอิงกลับมาถึงผู้เขียน
- ให้อนุญาตต่อไปแบบเดียวกัน (SA) คือยินยอมให้มีการ ดัดแปลงงานได้โดยต้องมอบความยินยอมต่อไปด้วย
- ห้ามนำไปใช้เพื่อการค้า (NC)
- ห้ามดัดแปลง (ND) คือต้องใช้งานต้นฉบับเท่านั้นโดยไม่มีการดัดแปลงใดๆ ทั้งสิ้น

ที่มา <http://th.wikipedia.org/wiki/ครีเอทิฟคอมมอนส์>

การเข้าถึงข้อมูล (Information Accessibility)

15

- สิทธิการเข้าถึงข้อมูลของผู้อื่น เช่นการมอนิเตอร์อีเมลใน องค์กร สามารถทำได้ โดยต้องมีรายละเอียดที่ชัดเจนดังนี้
  - กำหนดผู้ที่มีสิทธิดำเนินการ (เช่น กำหนดให้แอดมินทำได้ เท่านั้น)
  - ระดับของการดำเนินการ (เช่น ตรวจสอบหรือเรื่อง ห้ามดู เนื้อหา)
  - การนำข้อมูลออกไปใช้งาน (เช่น ต้องเข้ารหัสก่อน หรือห้าม นำออกจากรหัส)
  - ระเบียนขั้นตอนในการใช้ข้อมูล (เช่น ต้องมีคำสั่ง ถึงจะ ดำเนินการได้)

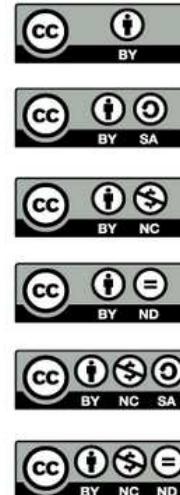
Computer Ethics and Computer Security

Free use license -Creative Commons (CC)

14

- สัญญาอนุญาตครีเอทิฟคอมมอนส์แบ่งได้เป็น 6 ชนิด ใหญ่ดังนี้

- อ้างอิงแหล่งที่มา (CC-BY)
- อ้างอิงแหล่งที่มา ให้อนุญาตต่อไปแบบเดียวกัน (CC- BY-SA)
- อ้างอิงแหล่งที่มา ห้ามดัดแปลง (CC-BY-ND)
- อ้างอิงแหล่งที่มา ห้ามนำไปใช้เพื่อการค้า (CC-BY-NC)
- อ้างอิงแหล่งที่มา ห้ามนำไปใช้เพื่อการค้า และให้ อนุญาตต่อไปแบบเดียวกัน (CC-BY-NC-SA)
- อ้างอิงแหล่งที่มา ห้ามนำไปใช้เพื่อการค้า และห้าม ดัดแปลง (CC-BY-NC-ND)

การเข้าถึงข้อมูล (Information Accessibility)

16

- ตัวอย่างการอนุญาตให้ผู้อื่นมีสิทธิใช้ข้อมูล ส่วนตัว

- การเซ็น Consent สำหรับการทำธุรกรรมออนไลน์
- การกด Accept ใน Term&Condition ในการลง โปรแกรมต่างๆ

ตัวอย่าง:

เป็นแอ็อดมิน สามารถเข้าถึงข้อมูลของทุกคนในระบบได้ แต่ต้องมีแนวทางปฏิบัติ หรือ การบันทึกการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ เพื่อไม่ให้ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

Computer Ethics and Computer Security

Information Law and Commandment

- Information Law in Thailand
- 10 Commandments for Ethical Computing

17

Computer Ethics and Computer Security

พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ ปี 2550 มาตรา 14

19

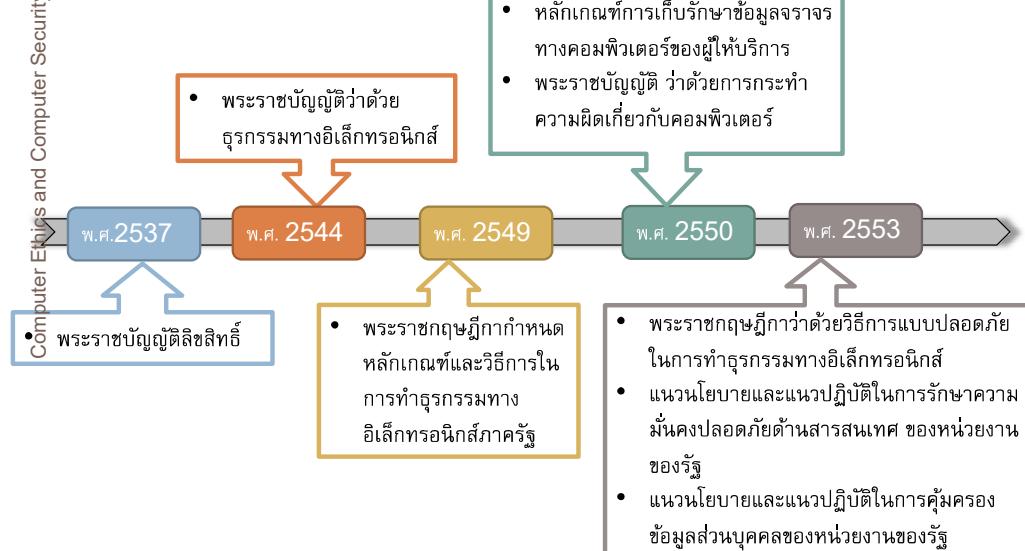
- ระบุไว้ว่า “ผู้ได้กระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
  - (๑) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือ ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือ ประชาชน
  - (๒) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะ เกิดความเสียหายต่อกำลัง反抗 ของบุคคลและความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ ประชาชน
  - (๓) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับ ความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวล กฎหมายอาญา
  - (๔) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและ ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชานท์ไปอาจเข้าถึงได้
  - (๕) เพย์แพร์หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

Computer Ethics and Computer Security

Information Law in Thailand

18

Computer Ethics and Computer Security

พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ ปี 2550 มาตรา 14

20

- ระบุไว้ว่า “ผู้ได้กระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกิน

สิบ

การโพสต์ตัดต่อ ข้อมูลเท็จ ภาพพาหนะ
ที่ทำให้เกิดความเสียหาย ต่อบุคคลและความมั่นคงของ
ชาติ มีความผิด

“จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท”

ผิดทั้งคนโพส และคนแชร์!!

ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

บัญญัติ 10 ประการในการใช้คอมพิวเตอร์*(1)

21

- ต้องไม่ใช้คอมพิวเตอร์ทำร้าย หรือละเมิดผู้อื่น
- ต้องไม่รบกวนการทำงานของผู้อื่น
- ต้องไม่สอดแนม แก้ไข หรือเปิดดูเพิ่มข้อมูลของผู้อื่น
- ต้องไม่ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการโจกรรมข้อมูลข่าวสาร
- ต้องไม่ใช้คอมพิวเตอร์สร้างหลักฐานที่เป็นเท็จ

Computer Ethics and Computer Security

*Ramon C. Barquin, In Pursuit of a 'Ten Commandments' for Computer Ethics, Computer Ethics Institute, May 7, 1992, Washington Consulting Group and Computer Ethics Institute

การรักษาความปลอดภัยในระบบคอมพิวเตอร์ Computer Security

23

Computer Ethics and Computer Security

บัญญัติ 10 ประการในการใช้คอมพิวเตอร์*(2)

22

- ต้องไม่คัดลอกโปรแกรมของผู้อื่นที่มีลิขสิทธิ์
- ต้องไม่ละเมิดการใช้ทรัพยากรคอมพิวเตอร์โดยที่ตนเองไม่มีสิทธิ์
- ต้องไม่นำเอาร่องงานของผู้อื่นมาเป็นของตน
- ต้องดำเนินถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับสังคมที่เกิดจากการกระทำการท่าน
- ต้องใช้คอมพิวเตอร์โดยเคารพกฎระเบียบกติกาและมีมารยาท

Computer Ethics and Computer Security

*Ramon C. Barquin, In Pursuit of a 'Ten Commandments' for Computer Ethics, Computer Ethics Institute, May 7, 1992, Washington Consulting Group and Computer Ethics Institute

ประเภทของแฮกเกอร์ (Hacker Type)(1)

24

□ Script Kiddies

- เป็นกลุ่มคนที่ไม่จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการแฮกมาก
- ใช้สคริปต์หรือโปรแกรมสำเร็จรูป หรือแยกตามวิธีที่มีการแชร์ในอินเตอร์เน็ต
- แฮกพาสเวิร์ด หรือปลอมแปลงการแสดงผลข้อมูลในหน้าเว็บ

□ Hackers

□ White Hat/Ethical Hacker

- เป็นผู้เชี่ยวชาญในการเจาะระบบ เพื่อหาช่องโหว่ในระบบ ใช้ในการป้องกัน (Penetration Test, Vulnerability Assessment)
- ทำงานในบริษัทที่ปรึกษาด้านความมั่นคงปลอดภัย หรือ บริษัทผู้ผลิตซอฟต์แวร์

Computer Ethics and Computer Security

ประเภทของแฮกเกอร์ (Hacker Type) (2)

25

□ Black Hat/Cracker

- มีความสามารถสูง จุดมุ่งหมายการแฮก เพื่อทำให้ระบบบันป่วน หรือต้องการควบคุม เพื่อก่ออาชญากรรมอื่นๆ
- เช่นการลักลอบเข้าระบบควบคุมสาธารณูปโภคต่างๆ หรือ คนเขียนโปรแกรมเพื่อแครกรหัสผ่าน

□ Grey Hat

- กลุ่มแฮกเกอร์ที่ทำงานสองด้าน คือมีการลักลอบเจาะระบบ เพื่อความสนุกสนาน แต่ก็ทำการเตือนให้ผู้ดูแลระบบเพื่อให้ป้องกันระบบเข่นกัน

ประเภทภัยคุกคามในระบบคอมพิวเตอร์ (1)

(Threats Classification)

27

□ Computer Attack: มุ่งทำความเสียหายให้กับข้อมูล ระบบคอมพิวเตอร์ และเน็ตเวิร์ก โดยตรง

□ Computer Crimes: ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเน็ตเวิร์ก เพื่อเป็นเครื่องมือในการทำความเสียหาย หรืออาชญากรรมต่อเนื่อง

ประเภทของแฮกเกอร์ (Hacker Type) (3)

26

□ Hacktivist/cyber terrorist

- กลุ่มนี้เรียกได้ว่าเป็นอาชญากรทางคอมพิวเตอร์ มีจุดประสงค์ในการก่อให้เกิดความเสียหายในวงกว้าง หรือต้องการผลประโยชน์ทางการเมือง
- ทำความเสียหายประเภท Denial of Service หรือเปลี่ยนหน้าเว็บไซต์ (Defacing) องค์กรต่างๆ

ประเภทภัยคุกคามในระบบคอมพิวเตอร์ (2)

(Threats Classification)

28

□ Computer Attack ได้แก่

- คอมพิวเตอร์ไวรัส และเวิร์ม (Virus and worm)
- การโจมตีเพื่อไม่ให้ทำงานปกติได้ (Denial of Service)
- โปรแกรมประเภทมัลแวร์ (Malware)

(Threats Classification)

29

□ Computer Crimes ได้แก่

- ❑ การส่องดูอย่างการใช้อินเทอร์เน็ต (Cyber stalking)
- ❑ การปลอมตัว หรือทำลายการปลอม (Fraud and Identity theft)
- ❑ การล่อหลวง หลอกหลวง (Phishing, Scams, Hoax)

ที่มา http://en.wikipedia.org/wiki/Computer_crime

Computer Attacks

31

- โปรแกรมอัตโนมัติที่มุ่งหวังทำให้เกิดความเสียหายในระบบคอมพิวเตอร์และเน็ตเวิร์ก
- ❑ ประเภทเพิ่มจำนวนตัวได้เองโดยอัตโนมัติ ได้แก่ Virus และ Worm
- ❑ ประเภทไม่เพิ่มจำนวนเอง ได้แก่ Malware/Trojan และ Denial of Service

Computer Attacks

- Virus
- Worm
- Malware
- Denial of Service

30

Computer Ethics and Computer Security

Virus

32

- ทำความเสียหายให้กับโปรแกรม หรือไฟล์ที่อยู่ในเครื่อง
- ❑ สามารถแพร่ได้ผ่านสื่อ เช่น แบบไปกับอีเมล์ หรือ usb drive
- ❑ สามารถป้องกันโดยการติดตั้งโปรแกรมประเภท Antivirus

Worm

- เพิ่มจำนวนตัวเอง ได้อัตโนมัติ
- เน้นการโจมตีเน็ตเวิร์ก หรือคอมพิวเตอร์ด้วยข้อมูลมาศัล ทำให้ไม่สามารถใช้งานได้
- ทำให้อินเตอร์เน็ตช้า หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ช้า ทำงานไม่ได้

Denial of Service

- Denial of Service (DOS) and Distributed Denial of Service (DDOS)
  - ▣ เป็นการโจมตีโดยอาศัยเครื่องปักธงในการร้องขอการใช้งานจำนวนมากมาศัลจนเกินความสามารถในการให้บริการ และทำให้เซิร์ฟเวอร์ไม่สามารถทำงานได้
  - ▣ อาจติดมากับโปรแกรมประเภท Worm หรือ Trojan

Malware/Trojan

- ไม่เพิ่มจำนวน แต่เป็นการซ่อนตัวอยู่ในระบบ
- โจมตีตามคำสั่งที่ระบุ เช่น เก็บข้อมูลการพิมพ์ของผู้ใช้ เพื่อขโมยพาสเวิร์ด
- มักติดมากับโปรแกรมประเภท Keygen หรือ Crack

Computer Crimes

- Cyber stalking
- Fraud and Identity theft
- Phishing, Scams, Hoax

Cyber Stalking and Harassment

□ คดียอดตามพฤติกรรมการใช้อินเตอร์เน็ตของเหยื่อ (โดยเฉพาะจาก Social Network)

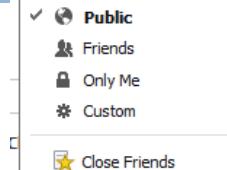
- ไม่ควรเช็คอินที่บ้าน หรือตั้งสถานะว่าอยู่บ้านคนเดียว หรือให้ข้อมูลส่วนตัวมากเกินไป
- ไม่ควรเปิด Location Service ในโปรแกรมแชร์
- ไม่ควรตั้งค่าการแชร์เป็นแบบ Public

Fraud in Internet Banking

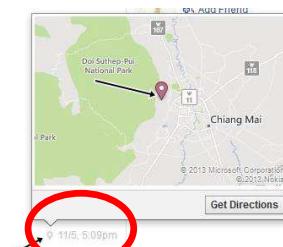
- 1 • หลอกให้ติดตั้งโปรแกรมในเครื่องคอมพิวเตอร์หรือมือถือ
- 2 • ทำการสร้างเว็บไซต์ปลอมของธนาคารเพื่อหลอกอินและโมยพาสเวิร์ด
- 3 • ทำการล็อกโทรศัพท์เพื่อตรวจจับ SMS ที่เป็น OTP
- 4 • ทำการโอนเงินโดยที่เจ้าของบัญชีไม่รู้ตัว

ตัวอย่างการแชร์ Location ของตนเองใน Facebook

รายการเช็คอินในสถานที่ต่าง ๆ

รูปแบบความเป็นส่วนตัวของการโพสข้อความ

การเปิด Location Service ใน Chat

การใช้งานธนาคารออนไลน์ทั่วไป

- ไม่ควรใช้รหัสผ่าน (password) ที่ง่ายต่อการคาดเดา เช่น 123456 หรือ วัน/เดือน/ปีเกิด
- ก่อนเข้าใช้ธนาคารออนไลน์ จะต้องมั่นใจหรือตรวจสอบให้แน่ใจว่าเป็นอุปกรณ์ที่ใช้นั้นไม่มีมัลแวร์ (Malware) แฝงอยู่
- ติดตั้งโปรแกรมป้องกันไวรัสที่ถูกกฎหมาย พร้อมตรวจสอบและอัปเดตโปรแกรมอยู่เสมอ
- ไม่ติดตั้ง หรือดาวน์โหลดโปรแกรมแปลง ๆ หรือโปรแกรมที่ไม่ถูกกฎหมาย เพราะอาจเป็นช่องทางให้มัลแวร์ เข้ามาในคอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน หรือแท็บเล็ตได้
- ไม่ใช้ลิงก์เชื่อมโยงที่มากับอีเมลหรือในเว็บไซต์ต่าง ๆ เพื่อเข้าสู่ระบบธนาคารออนไลน์ แต่ควรพิมพ์ URL ด้วยตัวเอง
- ไม่ทำธุรกรรมการเงินผ่านอินเทอร์เน็ตสาธารณะ แต่หากจำเป็น ให้เปลี่ยนรหัสผ่านหลังจากใช้งานทันที

การใช้งานธนาคารออนไลน์ทั่วไป (ต่อ)

41

- ตรวจสอบรายการเคลื่อนไหวในบัญชี และการเข้าใช้ระบบธนาคารออนไลน์อยู่เสมอ ว่าเป็นรายการที่ได้ทำไว้หรือไม่
- ควร "ออกจากระบบ" (logout) ทุกครั้งเมื่อไม่ใช้งาน
- จำกัดวงเงินในการทำธุรกรรมผ่านธนาคารออนไลน์ เพื่อลดความเสี่ยงในกรณีถูกมิจฉาชีพโมยรหัสผ่าน
- ธนาคารไม่มีนโยบายส่ง SMS หรือ email เพื่อให้ดาวน์โหลด ติดตั้งโปรแกรม หรือเข้าสู่ระบบธนาคารออนไลน์
- หากคลิกลิงก์ต้องสงสัย ให้รีบติดต่อเจ้าหน้าที่ธนาคารหรือฝ่ายบริการลูกค้าของธนาคารทันทีและขอคำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้งานที่ปลอดภัย
- ติดตามข่าวสารกลโกรธนาคารออนไลน์เป็นประจำ เพื่อรู้เท่าทันแล้วว่ามีกลโกง

<http://www.1213.or.th/th/finfrauds/OnlineFraud/Pages/OnlineFraud.aspx>

How to stay safe online

43

1. อ่าน และคิดก่อนคลิกลิงค์ใดๆ
2. ไม่ใช้โปรแกรมแครก หรือโปรแกรมที่ผู้ผลิตไม่น่าเชื่อถือ
3. ตั้งค่าการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวใน Social online ให้เหมาะสม
4. ติดตั้งโปรแกรมรักษาความปลอดภัยในเครื่อง
5. เปลี่ยนพาสเวิร์ดแอคเคิล์ฟ์ส่วนตัวเป็นประจำ
6. ไม่เลือกพาสเวิร์ดที่เดาได้ง่าย
7. ล็อกเอาท์ทุกครั้งในการใช้งานเครื่องคอมพิวเตอร์สาธารณะ
8. ติดตั้งพาสเวิร์ดสำหรับล็อกหน้าจอคอมพิวเตอร์/โทรศัพท์/แท็บเล็ต

Hoax

42

- ข้อความหรือบทความที่แชร์ต่อๆ กันมา
- ส่วนใหญ่เป็นข่าวลือ หาแหล่งอ้างอิงยืนยันไม่ได้
- ต้องมีสติในการพิจารณา

How to stay safe online (2)

44

- ขั้นตอนการลงโปรแกรม มักจะมีโฆษณาแจ้งก่อนลงโปรแกรม ให้แน่ใจว่าอ่านรายละเอียดก่อนกด Next

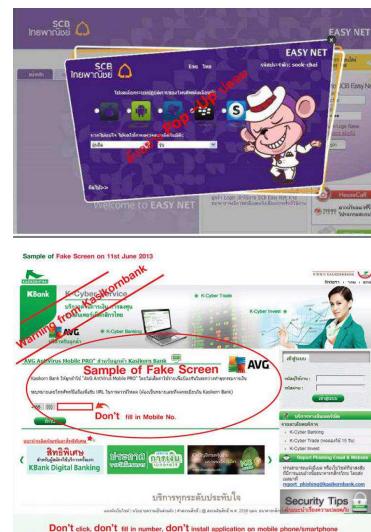
How to stay safe online (3)

45

- ตรวจสอบลิงค์ต่างๆ ให้ดีก่อนคลิก

- คิดทุกครั้งก่อนการอกรหัสข้อมูลส่วนตัว

- หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน
- วันเดือนปีเกิด
- เบอร์โทรศัพท์
- ที่อยู่

47

How to stay safe online (4)

46

- ตัวอย่างการตั้งค่าความเป็นส่วนตัวของ

Facebook

Work and Education

Done Editing

Where have you worked?

Chiang Mai University

Who can contact me?

Public
Friends
Only Me
Custom

Where did you go to college?

Faculty of Engineering, C University

Who can look me up?

Close Friends
Chiang Mai University
See all lists...

Privacy Settings and Tools

Who can see my stuff?	Who can see your future posts?	Friends
	Review all your posts and things you're tagged in	
	Limit the audience for posts you've shared with friends or Public?	
Who can send you friend requests?	Who can send you friend requests?	Everyone
	Whose messages do I want filtered into my Inbox?	Basic Filtering
Who can look me up?	Who can look you up using the email address you provided?	Everyone
	Who can look you up using the phone number you provided?	Everyone
	Do you want other search engines to link to your timeline?	Off

How to stay safe online (6)

48

- Top Free Antivirus (2013)

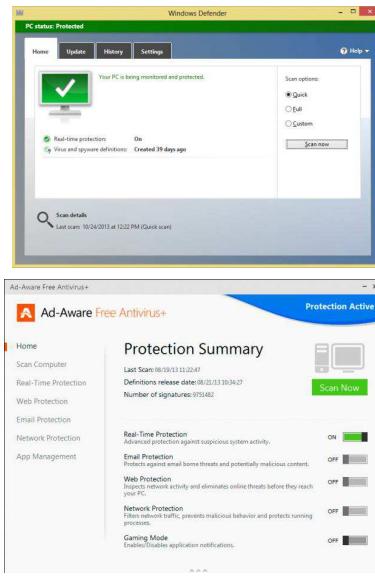
- Avast Free Antivirus
- Panda Cloud Antivirus Free
- ZoneAlarm Free Antivirus +Firewall
- Avira Free Antivirus
- Bitdefender Antivirus Free Edition

How to stay safe online (7)

□ Top Antispyware (2013)

- McAfee Virus Scan and Anti Spyware (not free)
- Navarre Webroot Spy Sweeper (not free)
- Lavasoft's Ad-Aware SE, Personal Edition
- Microsoft Windows Defender
- Spybot Search & Destroy

แหล่ง :<http://netforbeginners.about.com/od/lockdownyourpc/a/antispyware.htm>

Q&A